

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

R.M. Romero

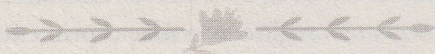
Păpușarul din Cracovia

PROLOG

Cusătoreasa și Țara Păpușilor

Odată, demult, într-o țară departe de lumea oamenilor, trăia o păpușică pe nume Karolina.

Țara Păpușilor era un regat mare care se întindea la nesfârșit în orice direcție ai fi luat-o. La est se afla marea, iar la vest, un munte din sticlă se înălța din pământ și urca spre cer. În zilele în care cârmuiseră regele înțelept și regina, cerul avea mereu o nuanță perfectă de albastru ca în miezul verii, lumina Lunii era de un argintiu pur și nimeni nu devenise bătrân sau neîngrijit.

Însă dincolo de mare se afla un ținut întunecat. O vrăjitoare rea transformase locuitorii din acea țară în niște șobolani uriași al căror apetit părea la fel de neîngrădit ca însuși oceanul, alcătuit din umbre, lacrimi și cenușă. Regele și regina păpușilor încercaseră de multe ori să ajungă la vrăjitoare și la plăsmuirile ei, dar de fiecare dată fuseseră respinși. Și în curând începuseră să se teamă că într-o bună zi, făcându-li-se foame, șobolanii vor veni în ținutul lor, aducând cu ei doar cruzime și lăcomie.

Karolina nu locuise niciodată în palatul strălucitor, cu fântânile din care izvora cidru spumos și cu săli împodobite cu pietre scumpe, așa că nu știa mai nimic despre aceste zvonuri. Ea trăia într-o căsuță cuibărită lângă un pârau ce curgea între două dealuri înverzite. Draperiile erau țesute din flori de câmp, iar pereții, construiți din bucăți de turtă dulce, deși Karolina nu fusese niciodată ispășită să-i ronțăie. Micuța casă dulce era tot ce-și dorise vreodată, fiindcă ea nu era nici rege, nici regină, nici măcar prințesă; Karolina era cusătoreasă.

Făcuse rochii de bal din satin, jileci din catifea, fuste care se răsfirau ca aripile de fluturi și jachete frumoase cu nasturi din aur. Mai mult decât atât, Karolina cosea dorințe în fiecare haină cu acul și cu ața. Fiecare dorință era o speranță incompletă, o poveste spusă pe jumătate și care avea încă nevoie de un sfârșit. Dar Karolina nu reușise niciodată să îndeplinească dorințele care i se șopteau; avea prea puțină magie proprie.

Îi plăcea munca ei, însă avea câțiva clienți ale căror dorințe erau greu de ascultat. Aceste păpuși erau tăcute și triste, iar poveștile lor jalnice erau atât de ușor de citit, încât

Respect pentru oameni și cărți

ar fi putut la fel de bine să fie scrise pe fețele lor din porțelan și pe mânuțele din lemn.

Ce voiau păpușile triste? Să se întoarcă în lumea oamenilor în care trăiseră cândva toate păpușile. De ce? Fiindcă, spre deosebire de cele mai multe păpuși care nu-și aminteau nimic despre timpul petrecut în locul acela îndepărtat, prietenii melancolici ai Karolinei tânjeau după copiii care le deveniseră cei mai apropiați camarazi.

Nu le-ar fi spus-o niciodată, dar ea nu credea că li se puteau împlini dorințele. Copiii oamenilor cărora le aparțineau se purtau frumos la început cu păpușile, însă în cele din urmă creșteau, lăsându-și camarazii de joacă, atât de îndrăgiți cândva, să adune praf și mucegai în poduri și pe sub paturi. Păpușile norocoase puteau fi dăruite celui de-al doilea copil – un frate mai mic – sau chiar copilului primului proprietar. Însă, după aceea, erau considerate prea jerpelite ca să mai fie bune de joacă și rămâneau zdrențuite. Când lemnul, țesăturile și porțelanul nu le mai cuprindeau sufletul, se întorceau în Țara Păpușilor.

Karolina nu încercase niciodată să-și amintească cine fusese stăpânul ei în lumea oamenilor. Prietenilor ei nu le adusese nicio bucurie faptul că-și aminteau; din punctul ei de vedere, nu făcuse decât să le dăuneze. Aceste păpuși triste învățaseră să plângă, iar Karolinei i se părea că nimic nu suna mai rău de atât. Nu-și dorea deloc să intre din nou în ținutul acela plin cu fete, băieți și jocuri imaginare.

Într-o bună zi, șobolanii veniră pe malurile țării unde trăia Karolina și-i înlăturară pe rege și regină cu dinții și baionetele lor din fier. Iar Karolina, cu o tăietură pe obraz

Respect pentru oameni și cărți

și cu rochia sfâșiată, fugi în pădurea adâncă și întunecată, departe de invadatori și de rugurile lor aprinse.

În această pădure îl întâlnește pe soldățul de jucărie pe nume Fritz și, cu ajutorul unui vânt prielnic, Dogoda, află că până la urmă destinul ei era să se întoarcă în lumea oamenilor.

CAPITOLUL 1

Păpușarul

Karolina se trezi în lumea nouă cu o inimă din sticlă.

Era o inimă în care păreau să crească și trandafirii, și spinii lor, deoarece adăpostea toată fericirea și durerea pe care le trăise în Țara Păpușilor. Când se mișca, inima se lovea de lemnul lucios al pieptului ei.

Tremurând, Karolina duse mâna la față. Dintr-o singură atingere, își dădu seama că tăietura care-i apăruse pe obraz în Țara Păpușilor dispăruse. Când coborî brațul,

degetele îi erau pictate cu vopsea rozalie care mirosea a propețime. Vântul prielnic îi spusese că o chemase cineva din lumea oamenilor. Așa că omul acela – oricine ar fi fost – trebuia să fie cel care-i reparase fața și-i pusese înăuntru inima din sticlă.

Karolina privi de jur împrejur și observă că fusese așezată pe o masă înaltă printre așchii de lemn și bucăți de panglică. Deși nu era din sticlă sau porțelan ca unii dintre prietenii ei, nu voia să cadă de acolo, așa că rămase nemişcată ca să nu-și piardă echilibrul. În dreapta ei era un munte, deși nu la fel de înalt precum cei din țara ei. Deasupra fusese pusă o bucată lungă de material aspru. Karolina încercă să privească pe furiș dedesubt, dar nu se vedea nimic.

De partea cealaltă a mesei, o fereastră mare dădea spre întunericul străpuns doar de strălucirea slabă și gălbuie a felinarelor de pe stradă. Nu erau făcute din bețe din bomboane de mentă, cum erau cele din Țara Păpușilor, ci se înălțau ca niște copaci robuști și întunecați din caldarâm. Lumea de afară nu părea îmbietoare, însă camera îi amintea Karolinei de căsuța ei: caldă și prietenoasă. Totuși această prăvălie – fiindcă *era* o prăvălie, observă ea, nu era plină cu rochii de bal, cu veste și eșarfe, cum era căsuța ei.

Era plină cu jucării.

Erau șiruri întregi de cai din lemn ce se legănau, ale căror extremități fuseseră pictate cu șiruri de margarete și frunze de toamnă. Pe rafturi erau animale din pluș de diferite forme și mărimi, cu gurile subțiri întinse într-un zâmbet.

Și cel mai frumos lucru era că peste tot se aflau păpuși. Niciuna n-avea fața zgâriată sau membrele arse de foc. Toate păreau liniștite, gata să fie iubite și să iubească.

Respect pentru oameni și cărți

Erau în siguranță.

Dar aceste păpuși *nu erau* ca ea. Karolina nu vedea nici-una care să se plimbe pe rafturi și nimeni n-o întâmpină. Nu erau vii și n-aveau inimi în piept, iar Karolina știa la fel de bine ca orice păpușă că doar o ființă care avea inimă putea să fie cu adevărat vie.

Oricum, Karolina invidia puțin păpușile tăcute; inima ei din piatră se umpluse de o groază cenușie. Era atât de singură... Și totuși, dacă era să se ia după vântul prielnic, cineva o aștepta. Unde era omul acela?

Zgomotul pașilor care se apropiau o făcu să încremenească. O ușă din spatele prăvăliei se deschise și intră un bărbat. Avea o barbă roșcată, de parcă Luceafărul de dimineață o atinsese cu vârful degetelor, și purta o pijama albă. Se frecă la ochii verzi și merse spre ea șchiopătând. Străinul nu era nici un băiețuș, nici un bătrân, ci undeva pe la mijloc. Mai mult, Karolina își imagina că, dacă ar ridica-o de pe masă, ea ar fi doar puțin mai înaltă decât mâna lui, pătată de aceeași vopsea roz care-i acoperea ei degetele.

El trebuia să fie cel despre care-i povestise vântul, cel care-i reparase fața și-i dăduse o inimă nouă!

Bărbatul – *Păpușarul* – se așeză pe scaun lângă Karolina, frângându-și mâinile. Stând mai aproape, ea vedea că avea fața pătată de urmele lacrimilor ce păreau proaspete. Făcuseră ca pielea palidă a obrazilor lui să pară roșie și mâni-oasă ca a unui soldat scoțând strigăte de luptă.

„Marele Război s-a terminat, chibzui măhnit Păpușarul. Suntem în 1939, nu 1915. Sunt acasă. Sunt în Cracovia. Sunt *acasă*. Coșmarurile nu sunt adevărate.“

Karolina nu se gândise că și în lumea oamenilor era război.

Dacă Păpușarul ar fi fost o altă jucărie, ar fi găsit cuvintele potrivite pentru a-l liniști, dar nu-i venea nicio idee despre ce i-ar putea spune. Era foarte diferit de toți cei pe care-i cunoscuse Karolina. Abilitatea de a-ți arăta durerea cu atâta sinceritate prin intermediul lacrimilor i se părea o scamatorie teribilă, una pe care oamenii o făceau aproape fără să-și dea seama.

Cu mâinile tremurând, Păpușarul îndepărtă pânza de pe munte – dezvăluind astfel că nu era deloc un munte. Era o casă mare pentru păpuși, cu trei niveluri, și ar fi fost de mărimea ideală pentru Karolina. N-ar fi dat cu capul de tavan, nici nu s-ar fi întins ca să ajungă la masa din bucătărie sau ca să deschidă șifonierul pe care-l vedea prin dormitorul din podul înalt. Glastrele cu flori de la fiecare fereastră dădeau pe dinafară de flori de pânză și o pisică neagră și lucioasă stătea pe balustrada balconului de la nivelul al doilea. Karolinei îi plăcea în mod deosebit acest detaliu; pisica avea să înghită orice șobolan care se apropia de ea.

Păpușarul băgă mâna într-un sertar de la masă și scoase un cuțit subțire. Se apucă de lucru, făcând ultimele retușuri la acoperiș. Mâna i se mișca atât de repede, încât părea că nu s-ar fi oprit nici dacă ar fi vrut. Sculpta un model ondulat și delicat, foarte plăcut și asta îi amintea Karolinei de glazura unui tort.

Păpușarului nu-i mai curgeau lacrimi, iar Karolina credea că înțelegea de ce. Ea se simțise mereu mai bine creând

Respect pentru oameni și cărți

ceva. Doar atunci când mâinile ei n-aveau ocupație nu mai reușea să alunge lacrimile care amenințau să-i copleșească inima.

Urmărindu-l pe Păpușar, Karolina respiră adânc. Lumea asta, locul ăsta... Avea un miros familiar, ca praful, ca scorțișoara și câmpurile de flori galbene. Mai fusese pe aici? Nu exista un mod clar de a descrie sentimentul ciudat care o învăluisese, străpungând-o tot atât de adânc pe cât ar fi făcut-o cuțitul Păpușarului. Însă cu cât se străduia ea mai mult să se agațe de senzația aceea, cu atât simțea că încerca să prindă un vis cu mânuțele ei mici.

Poate că Păpușarul îi va răspunde la întrebări.

Karolina făcu un pas spre casa de păpuși, încercând să se gândească la ce avea să spună. Dar în graba ei, se împiedică de tivul fustelor lungi și roșii și scoase un sunet zgomotos. Dădu din mâini în lateral, străduindu-se să-și recapete echilibrul. Reuși să se îndrepte înainte să se rostogolească.

Nu așa voia să se prezinte, însă era prea târziu să mai facă altceva.

– Bună ziua, rosti păpușica și făcu semn cu mâna. Sunt Karolina.

Păpușarul scăpă cuțitul din mână și se făcu alb ca varul la față.

– Oh, nu. S-a întâmplat, în sfârșit, zise el. Mi-am pierdut mințile până la urmă.

Karolina știa că Păpușarul *nu* își pierduse mințile, deși trăsăturile lui palide și vocea tremurată arătau că era convins de exact contrariul.

– Nu e nimic în neregulă cu tine, îl liniști ea.

Păpușarul sări de pe scaun și păși în spate.

– Dar... păpușile nu vorbesc. Nu poți fi adevărată. Cred că sunt obosit, am halucinații.

– Chiar pari obosit, dar promit că sunt la fel de adevărată ca tine, zise Karolina.

De fapt, era aproape ca și cum Păpușarul era cel ciudat, singurul om într-o lume a jucăriilor, iar ea, doar o extensie naturală a prăvăliei.

– Eu te-am făcut, preciză Păpușarul. Nu pot să fac ceva care prinde viață.

– Grădinarii fac asta tot timpul cu florile, spuse Karolina. Și tu nu m-ai făcut *pe mine* cu adevărat. Sufletul meu exista deja – tu doar m-ai chemat și vântul m-a adus la tine. Credeam că știai asta deja. Tu mi-ai făcut acest trup, nu-i așa?

– Da, însă nu-mi amintesc să fi chemat pe cineva. Încercam să recreez o păpușă pe care a făcut-o mama și...

Păpușarul dădu repede din cap.

– Oh, de ce vorbesc cu o plăsmuire a imaginației mele? E prea mult.

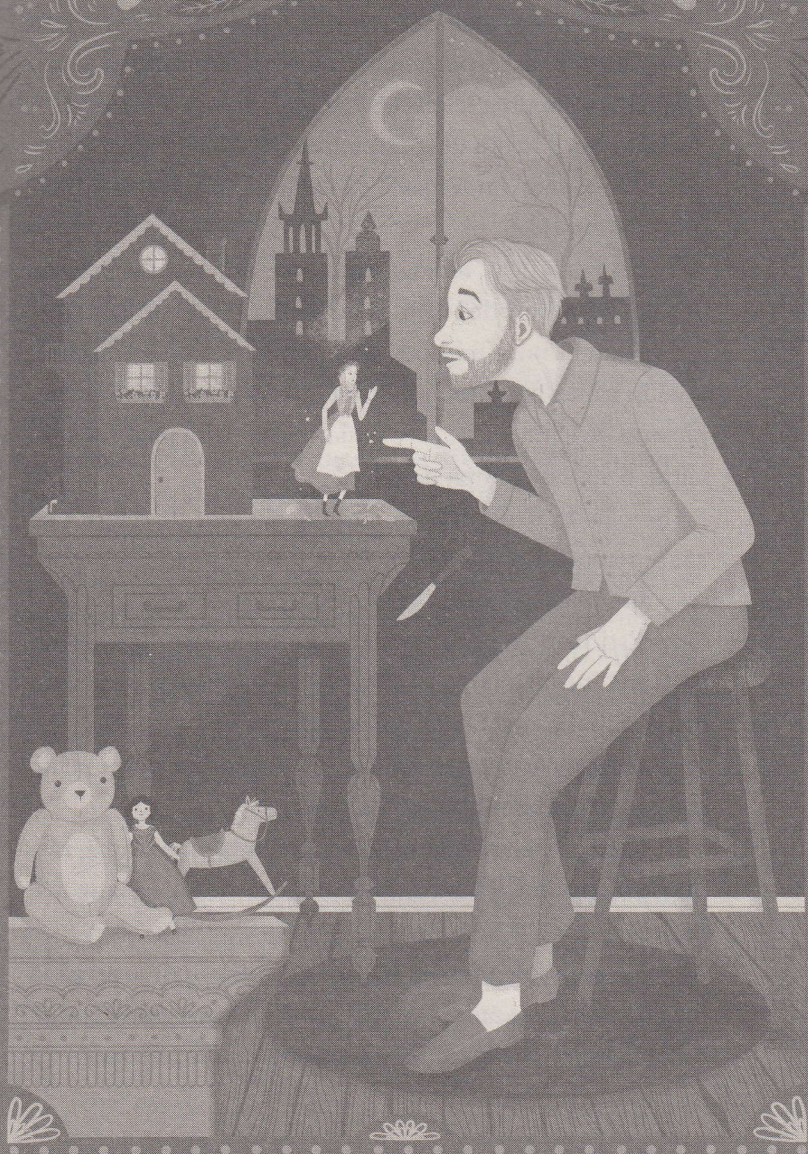
Se sprijini de marginea mesei, o mișcare care-i făcu pantalonii de pijama să se ridice câțiva centimetri. Karolina văzu că piciorul lui era din același lemn deschis la culoare din care și *ea* era sculptată.

– Nu credeam că oamenii pot fi din lemn, zise Karolina, înclinând capul într-o parte ca să vadă piciorul Păpușarului din alt unghi.

Părea atât de încurcat, încât ea nu credea că-i va răspunde. Dar, după o pauză lungă în care se auzi doar ticăitul greoi al unui ceas din apropiere, Păpușarul vorbi:

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

– Doar piciorul ăsta e din lemn. Restul e făcut din ceva mai moale.

– Pot să-ți văd piciorul? întrebă Karolina.

– Nu e foarte... aspectuos, răspunse el, ferindu-și privirea. Oamenilor nu prea le place să se uite multă vreme la el.

– De ce? îl iscodi în continuare Karolina.

– Oamenilor nu le place să vadă lucruri stricate, o lămurii Păpușarul.

– Nu ești stricat, adăugă Karolina, punându-și mâinile în șold. Sunt *toată* din lemn și nu crezi că sunt stricată, nu?

– Nimeni nu a mai pus problema așa, zise Păpușarul, apoi își ridică pantalonii și-i arătă patru chingi care țineau piciorul de lemn legat de ce mai rămăsese din piciorul adevărat, prins cu o curea de piele.

Se părea că lucrurile nu erau acolo atât de diferite pe cât se temuse Karolina la început.

– Îmi place piciorul tău, rosti ea.

– Ești printre pușinii care spun asta, zise Păpușarul, pe urmă întrebă: Nu... nu ești un om care s-a transformat într-o păpușă, nu? Chiar ești o păpușă vie?

Îi căzuse părul peste tâmpile, ascunzându-i puțin ochii, și el și-l dădea nerăbdător la o parte.

– Cred că mi-aș aminti dacă eram ființă omenească, răspunse Karolina. Dar nu-mi amintesc decât că am fost păpușă.

– Nemaipomenit, rosti Păpușarul încet, apoi se așeză la loc pe scaun și se aplecă în față, ca și cum avea de gând să înhațe fiecare cuvânt al Karolinei cu mâinile lui aspre.